

CO₂-MANAGEMENTPLAN N3 201923

Organisatie:	Kennemer Wonen
Contactpersoon:	H. Koomen
Adviseur:	M. Havik
Adviesbureau:	De Duurzame Adviseurs
Publicatiedatum:	24-10-2022
Versie:	1.8

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

1	 INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
1.1	Leeswijzer	3
2	 ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPROGRAMMA	4
2.1	Plan van aanpak	4
2.2	Energiebeleid en doelstelling	4
2.3	TVB Matrix.....	4
2.4	Kwaliteitsmanagementplan.....	6
2.4.1	<i>Gegevensverzameling</i>	<i>6</i>
2.4.2	<i>Data opslag.....</i>	<i>7</i>
2.4.3	<i>Kwaliteit gegevensverzameling</i>	<i>7</i>
2.4.4	<i>Kwaliteitscontrole.....</i>	<i>8</i>
2.4.5	<i>Interne audits.....</i>	<i>8</i>
2.4.6	<i>Externe audits</i>	<i>8</i>
2.4.7	<i>Directiebeoordeling</i>	<i>8</i>
2.4.8	<i>Feedback</i>	<i>8</i>
3	 STUURCYCLUS.....	9
4	 COMMUNICATIEPLAN	10
4.1	Interne belanghebbenden	10
4.1.1	<i>Communicatieplan intern</i>	<i>11</i>
4.2	Externe belanghebbenden.....	12
4.2.1	<i>Communicatieplan extern.....</i>	<i>13</i>
4.3	Projecten met gunningvoordeel.....	14
4.4	Website.....	14
4.4.1	<i>Tekstuele informatie.....</i>	<i>14</i>
4.4.2	<i>Website SKAO</i>	<i>14</i>
5	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	15
5.1	Inventarisatie sector- en keteninitiatieven	15
5.2	Actieve deelname	15
5.3	Lopende initiatieven	15
5.3.1	<i>De Groene Huisvesters</i>	<i>15</i>
5.3.2	<i>Noord-Hollandse Duurzaamheidscoalitie</i>	<i>15</i>
5.3.3	<i>Stichting Nederland CO₂ Neutraal</i>	<i>16</i>
5.3.4	<i>Huurderskoepel</i>	<i>16</i>

1 | Inleiding en verantwoording

Kennemer Wonen is een woningcorporatie in de regio Noord-Kennemerland. Kennemer Wonen verhuurt, verbetert en bouwt betaalbare en energiezuinige huurwoningen in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest. Onze missie is voldoende goede huurwoningen met passende woonlasten in gevarieerde wijken voor onze klanten van nu en in de toekomst. Kennemer Wonen beseft dat wonen niet stopt bij de voordeur, maar dat onze klanten ook graag in een prettige wijk wonen.

In de afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan het verduurzamen van de woningvoorraad. Daar gaat Kennemer Wonen mee door. Sinds een aantal jaren is Kennemer Wonen ook actiever en bewuster aan de slag te gaan met duurzaamheid. Er is gekozen om de methodiek van de CO₂-Prestatieladder hiervoor in te zetten. De eerste ambitie is om de organisatie te certificeren op niveau 3. Dat houdt in dat de organisatie zich actief bezig gaat houden met het verkrijgen van inzicht in de CO₂-uitstoot van alle interne bedrijfsprocessen en de mogelijke CO₂-reductie.

Met de methodiek van de CO₂-Prestatieladder worden alle partijen uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Er wordt een systeem met gunningsvoordeel overwogen voor de (nabije) toekomst. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie van de organisatie om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt het energiemangementprogramma en het communicatieplan van de organisatie beschreven. Verder is de stuurcyclus van de organisatie opgenomen in dit rapport. In het laatste hoofdstuk wordt de participatie van de organisatie aan initiatieven behandeld.

Dit managementplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter bewijsvoering van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

HOOFDSTUK IN DOCUMENT		EIS IN CO ₂ -PRESTATIELADDER
Hoofdstuk 2	Energiemanagement actieprogramma	2.C.2 en 3.B.2
Hoofdstuk 3	Stuurcyclus	2.C.2
Hoofdstuk 4	Communicatieplan	2.C.3
Hoofdstuk 5	Participatie sector- en keteninitiatief	3.D.1 en 3.D.2

Tabel 1: Leeswijzer

2 | Energiemanagement actieprogramma

In dit hoofdstuk wordt het energiemanagement actieplan (eis 3.B.2) van Kennemer Wonen vormgegeven.

De NEN-EN-ISO 50001 dient als richtlijn voor het opzetten van het Energiemanagement actieplan. Met de introductie van een energiemanagementsysteem wordt geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van Kennemer Wonen kan plaatsvinden. Kern van het energie- en kwaliteitsmanagementplan is continue evaluatie van de activiteiten en geconstateerde afwijkingen om verbeteringen te realiseren en zijn dan ook opgesteld volgens de Plan-Do-Check-Act cyclus zoals deze is opgenomen in de NEN-EN-ISO 50001.

2.1 Plan van aanpak

Het beginpunt van het energiemanagement actieplan is het plan van aanpak dat hoort bij de geformuleerde doelstelling van Kennemer Wonen. Het plan van aanpak van de organisatie is uitgewerkt in het document 'CO₂ Maatregellijst en berekening doelstelling'. In dit document heeft Kennemer Wonen per emissiestroom een lijst met maatregelen opgenomen die zij gedurende de looptijd van de doelstelling wil realiseren. Per maatregel is aangegeven welke frequentie hoort bij de maatregel, welke middelen er van toepassing zijn, wie ervoor verantwoordelijk is en hoe de voortgang van de maatregel geëvalueerd kan worden. Ook de status en het jaartal waarin de maatregel uitgevoerd dient te worden, zijn hierin aangegeven.

In het tweede tabblad van bovengenoemde Excel heeft Kennemer Wonen per maatregel uitgewerkt hoeveel reductie zij met iedere maatregel denken te kunnen realiseren, op de emissiestroom zelf en op de totale footprint. Hierbij wordt ook gekeken naar de reductie in tonnen. Door alle potentiële reductie bij elkaar op te tellen, heeft de organisatie een potentiële reductiedoelstelling berekend. De reductiedoelstelling van Kennemer Wonen is hierop gebaseerd.

2.2 Energiebeleid en doelstelling

Naast een financieel gezonde bedrijfsvoering zijn voor Kennemer Wonen evenzeer personeelsbeleid, veiligheid, welzijn en milieu van essentieel belang. De verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu vormen dan ook een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van Kennemer Wonen.

Het belang van duurzaamheid is tegenwoordig een belangrijk gegeven. Om hier bewust mee om te gaan streven wij naar een CO₂-bewuste bedrijfsvoering, om van daaruit een voortdurende verbetering van ons emissiereductiebeleid en een groeiende bewustwording van de medewerkers op de te reduceren emissies van onze activiteiten te realiseren.

Ons energiebeleid is naast het zo energiezuinig mogelijk gebruik van het kantoor vooral gericht op het efficiënter maken van de mobiliteit, zodat we ons werk kunnen doen met een zo laag mogelijk energieverbruik. Met een lager energieverbruik snijdt het mes aan twee kanten: een lager energieverbruik is goed voor het milieu vanwege de lagere CO₂-uitstoot. Daarbij zijn er door de optimalisatie van de mobiliteit lagere operationele kosten. Doordat wij deze uitgangspunten ook hanteren voor ons woningbezit profiteren ook onze huurders. Lagere energielasten maken onze woningen voor onze huurders betaalbaar.

Een en ander is uitgebreid toegelicht in de [duurzaamheidsvisie](#).

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie. Concreet is de doelstelling om in 2024 68% minder CO₂ in scope 1 en 100% minder CO₂ in scope 2 uit te stoten.

2.3 TVB Matrix

De tabel op de volgende pagina maakt inzichtelijke welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn binnen het traject van de CO₂-Prestatieladder.

	TAAK- VERANTWOORDELIJKHEID- BEVOEGDHEID	FREQUENTIE	MANAGER BEDRIJFSVOERING	AFDELING HRM	FACILITAIR/ ADMINISTRATIE	COMMUNICATIE ADVISEUR	EXTERNE ADVISEURS	BESTUUR
INZICHT								
Verzamelen gegevens emissie inventaris	t	halfjaarlijks	X		X			
Collegiale toets op emissie inventaris	t	halfjaarlijks	X		X			
Accorderen van emissie inventaris	b	jaarlijks						X
Opstellen emissie inventaris rapport	t	jaarlijks					X	
Evaluatie op inzicht: energie-beoordeling	t+v	jaarlijks	X				X	
REDUCTIE								
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	t+v	halfjaarlijks	X				X	X
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	t	halfjaarlijks	X					X
Bepalen CO ₂ -reductiedoelstellingen	t	jaarlijks	X					X
Accorderen van doelstellingen	b	jaarlijks						X
Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	v	continu	X	X	X			X
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	t+v	halfjaarlijks	X					X
COMMUNICATIE								
Aanleveren informatie nieuwsberichten	t	halfjaarlijks	X	X	X		X	X
Actualiseren website	t+b	halfjaarlijks				X		
Actualiseren pagina SKAO-website	t+b	jaarlijks	X				X	
Bijhouden interne communicatie	t+b	halfjaarlijks	X		X	X		
Goedkeuren van interne communicatie	b	halfjaarlijks	X					
Goedkeuren van externe communicatie	b	halfjaarlijks				X		
PARTICIPATIE								
Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven	t	halfjaarlijks	X				X	
Besluit deelname initiatieven	b	jaarlijks	X					X
Deelname aan sectorinitiatieven	v	continu	X					
OVERIG								
Eindredactie CO ₂ -dossier	v	continu	X			X	X	X
Voldoen aan eisen CO ₂ -Prestatieladder	v	continu					X	
Uitvoeren Interne Audit CO ₂ -reductiesysteem	t	halfjaarlijks	X				X	
Rapporteren aan management	b	Halfjaarlijks	X				X	
Besluitvorming over CO ₂ -reductiebeleid	v	Halfjaarlijks	X					X

Tabel 2: TVB-Matrix

2.4 Kwaliteitsmanagementplan

Het kwaliteitsmanagementplan wordt ingezet om de emissies van Kennemer Wonen op een zo accuraat mogelijke wijze te rapporteren en om continue verbetering van gebruikte data na te streven voor de scope 1 en 2 emissiestromen. Het borgen en verbeteren van de kwaliteit van de CO₂-footprint staat centraal.

De projectleider van de CO₂-Prestatieladder is verantwoordelijk voor het managen van de emissie-inventaris. Dit betekent onder andere dat hij/zij coördineert de gegevensverzameling en zorgt voor het tijdig verwerken (halfjaarlijks) van de gegevens in de CO₂-footprint.

De interne kwaliteitscontrole wordt uitgevoerd door de Manager bedrijfsvoering. Hij/zij is verantwoordelijk voor het implementeren en onderhouden van het datamanagementplan en het verbeteren van de kwaliteit van de inventaris.

Tijdens de externe audit vindt er een steekproef van de emissie-inventaris plaats, waarbij onder andere wordt gecontroleerd of de emissie-inventaris de volledige organisatie dekt, de conversiefactoren juist zijn toegepast en of de gebruikte data herleidbaar zijn tot bronnen.

2.4.1 Gegevensverzameling

Het beginpunt van de gegevensverzameling is een controle van de geformuleerde organisatiegrens. De projectleider van de CO₂-Prestatieladder voert deze controle uit, voorafgaand aan de gegevensverzameling. In onderstaande tabel wordt weergegeven op welke wijze, wanneer en door wie de gegevens voor de CO₂-footprint geïnventariseerd worden. De verzamelde gegevens worden door de verantwoordelijke afdelingen aangeleverd aan de projectleider van de CO₂-Prestatieladder.

EMISSIE STROOM	EENH	BRON	VERANTWOOR -DELIJKE AFDELING	WANNEER	BIJ WIE AAN TE LEVEREN
Gas - Algemene voorzieningen	m3	Facturen leverancier, uitlezen meterstanden, berekening	Financiële administratie (John Leek)	februari, augustus	H. Koomen
Brandstof wagenpark - Diesel - Benzine - Elektra	Liter kWh	Rapportages/ tankpassen	Financiële administratie (Frank Buur)	februari, augustus	H. Koomen
Elektra - Kantoor - Algemene voorzieningen	kWh	Uitlezen meterstanden	Financiële administratie (John Leek)	februari, augustus	H. Koomen
Stadswarmte - Algemene voorzieningen	GJ	Facturen leverancier, uitlezen meterstanden,	Financiële administratie (John Leek)	februari, augustus	H. Koomen
Zakelijke kilometers - prive auto's - OV	Euro/ km's	Declaraties	Financiële administratie (Frank Buur)	februari, augustus	H. Koomen

Tabel 3: Verdeling verantwoordelijkheden gegevensverzameling

2.4.2 Data opslag

De gegevens die worden aangeleverd bij de projectleider van de CO₂-Prestatieladder worden verzameld in een map en opgeslagen. Dit betekent dat er twee mapjes met brongegevens per jaar ontstaan: een voor de halfjaarlijkse gegevensverzameling en een voor het volledige jaar. De verzamelde data wordt minimaal voor 5 jaar bewaard. Er wordt geen separate back-up van de verzamelde gegevens gemaakt. Dit omdat de gegevens terug te vinden zijn in de communicatie van de projectleider.

2.4.3 Kwaliteit gegevensverzameling

In de onderstaande tabel is de kwaliteit van de data die gebruikt is voor het opstellen van de emissie-inventaris uitgewerkt. Hierin is onder andere beschreven welke aannames er zijn gedaan en waarom. Waar nodig is ook uitgewerkt waar betere informatie wenselijk is en hoe dit bereikt kan worden.

EMISSIESTROOM	BRON	KWALITEIT DATA	VERBETERING DATA
Gas - Algemene voorzieningen	Facturen leverancier, uitlezen meterstanden, berekening	Data is voor het overgrote deel betrouwbaar en zuiver. Deels op basis van uitgelezen meterstanden en een berekening/benadering van verdeling tussen huurders en algemene voorzieningen	Slimme (tussen-) meters op alle (grote) locaties geeft verbetering.
Brandstof wagenpark - Diesel - Benzine - Elektra	Rapportages/tankpassen	Data is betrouwbaar en zuiver	Herkomst stroom extern laden (groen of grijs) + duidelijke overzichten van totale aantal extern geladen kWh (evt één laadpas leverancier)
Elektra - Kantoor - Algemene voorzieningen	Uitlezen meterstanden	Data is voor het overgrote deel betrouwbaar en zuiver. Deels op basis van uitgelezen meterstanden en een berekening/benadering van verdeling tussen huurders en algemene voorzieningen	Tussenmeter in kantoor geeft het echte verbruik in plaats van de 50/50 verdeling. Slimme (tussen-) meters op alle (grote) locaties geeft verbetering.
Stadswarmte - Algemene voorzieningen	Facturen leverancier, uitlezen meterstanden,	Tot nu toe geen stadsverwarming in footprint opgenomen.	Nvt
Zakelijke kilometers - prive auto's - OV	Declaraties	Data is voor het overgrote deel betrouwbaar. OV km's obv kosten en niet obv km's	OV km's inzichtelijk krijgen geeft verbetering (niet significant)

Tabel 4: Verdeling verantwoordelijkheden gegevensverzameling

2.4.4 Kwaliteitscontrole

Om de kwaliteitscontrole van de emissie-inventaris vorm te geven maakt Kennemer Wonen gebruik van een extra controle tijdens de interne audit. Hierin wordt onder andere de ingevoerde data gecontroleerd op typfouten door middel van een steekproef, worden verwijzingen naar bronbestanden nagelopen en eenheden gecontroleerd. Tevens wordt beoordeeld of aannames correct zijn weergegeven en of alle emissiestromen bij elkaar worden opgeteld in de CO₂-footprint. Door deze diepgaande controle samen met de interne audit uit te voeren, weet Kennemer Wonen zeker dat zij klaar zijn voor de externe audit. Borging van het kwaliteits- en energiemangement actieplan

2.4.5 Interne audits

Jaarlijks wordt er een interne audit uitgevoerd. Deze audits zijn gericht op het toetsen van de effectieve en doelmatige implementatie van het energiebeleid. Daarnaast heeft het als doel om de kwaliteit van de CO₂-footprint te verhogen en een betrouwbaar beeld te krijgen van de voortgang van de reductiedoelstellingen van Kennemer Wonen. De interne audit richt zich op de manier waarop de gegevens zijn verzameld en verwerkt. De interne auditor stelt een audit rapport op met daarin de bevindingen van de interne audit. Er wordt verhoogde aandacht besteed aan de volgende zaken:

- ✓ Kan de CO₂-emissie inventarisatie worden geverifieerd met tenminste een beperkte mate van zekerheid
- ✓ Voldoet de inventarisatie aan de eisen gesteld in ISO14064-1
- ✓ Zijn de juiste gegevens gebruikt bij het opstellen van de CO₂-footprint (steekproefsgewijs facturen en verbruik gegevens met elkaar vergelijken)
- ✓ Aan welk niveau van de CO₂-Prestatieladder wordt er voldaan

Aanbevelingen uit de audits worden meegenomen in het jaarplan en het managementoverzicht ter verbetering van het systeem.

2.4.6 Externe audits

Jaarlijks wordt door een externe auditor onderzocht of de organisatie voldoet aan de eisen van de CO₂-prestatieladder voor het niveau waarvoor Kennemer Wonen is gecertificeerd. Hiervoor is een contract afgesloten.

2.4.7 Directiebeoordeling

Jaarlijks vindt er een beoordeling plaats door de directie van het CO₂-managementsysteem op geschiktheid, accuraatheid en doelmatigheid. Op basis hiervan wordt een rapportage gemaakt, dat dienstdoet als kwaliteitsregistratie. De output van de management review is een jaarplan met daarin vermelde doelstellingen en/of verbeteringen voor het nieuwe jaar

2.4.8 Feedback

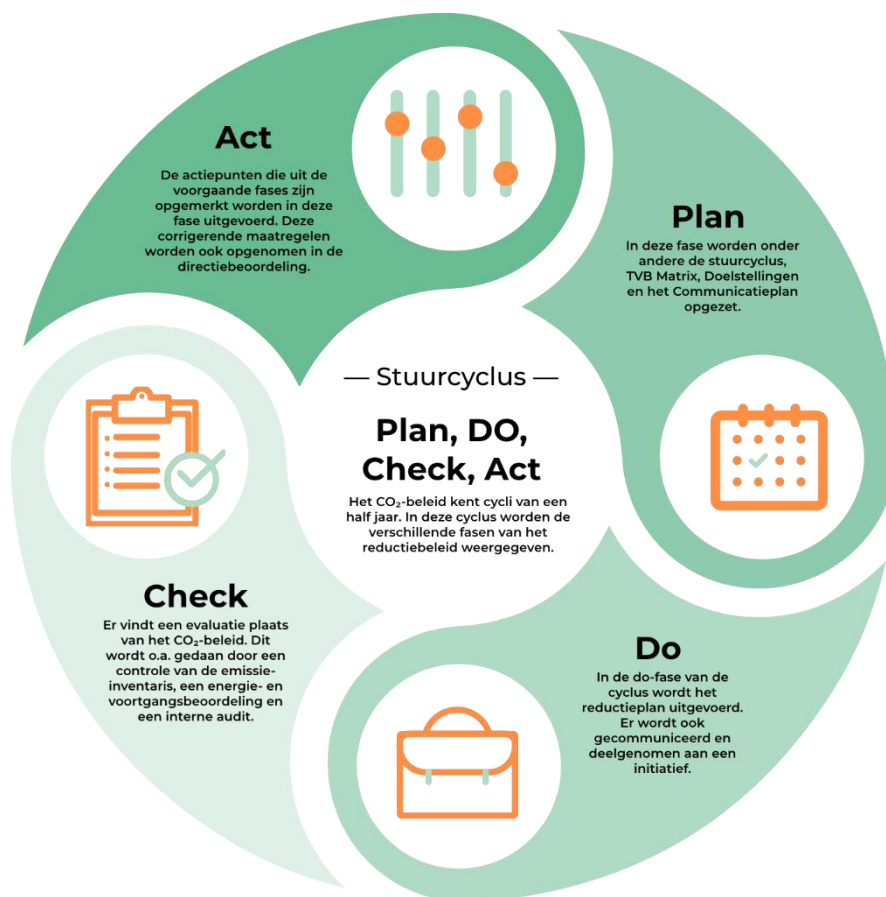
Aan de hand van de input uit de vorige fases en het evaluatierapport van de management review kunnen doelstellingen, indien noodzakelijk worden bijgesteld en kunnen er vervolgacties worden uitgezet om de verbeteringen te realiseren. Dit is nodig om continue verbetering van het CO₂-managementsysteem te bevorderen. De terugkoppeling van de uitkomsten wordt zowel mondeling als schriftelijk naar betrokkenen verzorgd. Zij dragen zorg voor het nemen van corrigerende/preventieve maatregelen binnen hun eigen organisatieonderdeel.

3 | Stuurcyclus

Het CO₂-beleid kent cycli van een half jaar, waarin de volgende zaken geïnventariseerd worden:

- ✓ De gegevens voor de CO₂-footprint verzameld worden;
- ✓ Beoordeeld wordt of de emissiefactoren nog actueel zijn;
- ✓ Er significante veranderingen in de organisatie zijn welke een impact op de footprint kunnen hebben;
- ✓ Beoordeeld wordt of herberekening van emissies van voorgaande jaren vanwege deze veranderingen nodig is;
- ✓ De voortgang van de CO₂-reductie en behalen van de doelstelling bepaald wordt.

Vervolgens wordt beoordeeld of sturing op de doelstelling en maatregelen nodig is, in de vorm van het aanscherpen van de doelstelling wanneer deze (te) eenvoudig behaald wordt, of in de vorm van het nemen van extra maatregelen wanneer bepaalde maatregelen niet mogelijk bleken te zijn en de doelstelling niet gehaald dreigt te worden. Hierover wordt vervolgens intern en extern gecommuniceerd. Daarnaast wordt de nuttige toepassing van het sector- of keteninitiatief in de afgelopen periode geëvalueerd. Hieronder is een zogenoemde PDCA-cyclus weergegeven, waarin de verschillende fasen van het CO₂-reductiebeleid zijn weergegeven.

Figuur 1: PDCA-cyclus

4 | Communicatieplan

In dit deel van het document wordt aangegeven op welke momenten er wordt gecommuniceerd over het CO₂-reductiesysteem van Kennemer Wonen. Kennemer Wonen hanteert naast dit plan ook het veel breder op duurzaamheid gerichte communicatieplan "De Groene Thuisgever". Dat is een veel uitgebreider communicatieplan waar onderstaande in meegenomen zal worden. Naast de projectleider is de afdeling Communicatie betrokken bij de in- en externe communicatie.

4.1 Interne belanghebbenden

Hieronder wordt weergegeven wie de belangrijkste stakeholders binnen de organisatie zijn, op welke wijze er wordt gecommuniceerd met deze doelgroep en wat het doel is van de communicatiemomenten.

INTERNE STAKEHOLDERS	COMMUNICATIEMIDDELEN	DOEL
Medewerkers	<ul style="list-style-type: none">• Embrace• Werkoverleg• Inloopbijeenkomsten	Informereren over de wijze waarop de organisatie omgaat met het reduceren van CO ₂ .
CO₂-Projectteam	<ul style="list-style-type: none">• Embrace• Werkoverleg• Inloopbijeenkomsten• CO₂-overleg	Op de hoogte houden van de voortgang en taken en verantwoordelijkheden beleggen.
Management Team (MT)	<ul style="list-style-type: none">• Embrace• Presentatie(s)	Afstemming over de te nemen maatregelen en CO ₂ -doelstelling.

Tabel 5: Interne belanghebbenden

Het algemene doel van interne communicatie is om bewustwording in alle lagen van de organisatie te creëren. Alle medewerkers kunnen namelijk bijdragen als het gaat om CO₂-reductie. Het management wordt betrokken bij de besluitvorming over de te nemen reductiemaatregelen, de voortgang van de CO₂-reductie en overige hoofdzaken van het CO₂-reductiebeleid.

Bijzondere interne belanghebbenden zijn degenen die zich hebben aangesloten bij het team duurzaamheid. Zij houden zich onder andere actief bezig met het implementeren van de CO₂ prestatieladder methodiek. Uiteraard wordt deze kleine doelgroep veel vaker geïnformeerd en voor overleg bij elkaar geroepen.

In onderstaande communicatieplan wordt weergegeven op welke momenten er nieuwsberichten worden verstuurd naar de stakeholders.

4.1.1 Communicatieplan intern

BOODSCHAP	VERANTWOORDELIJKE EN UITVOERDER	MIDDELEN	FREQUENTIE	PLANNING	DOELSTELLING
CO₂ footprint	Projectleider en communicatieadviseur	Embrace, interne e-mail en toolbox	Halfjaarlijks	maart, september	Bekendheid van de CO ₂ footprint intern vergroten.
CO₂-reductiedoelstellingen en maatregelen	Projectleider en communicatieadviseur	Embrace, interne e-mail en toolbox	Halfjaarlijks	maart, september	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen onder medewerkers vergroten.
Voortgang CO₂-reductie scope 1 en 2	Projectleider en communicatieadviseur	Embrace, interne e-mail en toolbox	Halfjaarlijks	maart, september	Betrokkenheid medewerkers stimuleren en medewerkers aanzetten tot CO ₂ -reductie.
CO₂-reductietips, beleid, huidig energiegebruik en trends	Projectleider en communicatieadviseur	Embrace, interne e-mail en toolbox	Halfjaarlijks	maart, september	Betrokkenheid medewerkers stimuleren.

Tabel 6: Communicatieplan voor interne belanghebbenden

4.2 Externe belanghebbenden

Hieronder worden de externe stakeholders benoemd. Dit zijn partijen die belang hebben bij reductie van CO₂ en energie binnen de organisatie. Tevens zijn het potentiële partners om mee samen te werken aan CO₂-reductie.

EXTERNE STAKEHOLDERS	COMMUNICATIE MIDDELEN	DOEL
Huurders van de woningen	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Nieuwsbrief 	Informeren en betrekken bij maatregelen. Een aanzienlijk deel van het woningbestand is door Kennemer Wonen al verduurzaamd. Zeer geringe kennis van CO ₂ -reductie.
Overige huurders	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Nieuwsbrief 	Informeren en betrekken bij maatregelen. Naast woningen worden er ook ruimtes verhuurd met andere bestemming (zorg, bedrijven, etc). Zeer geringe kennis van CO ₂ -reductie.
VVE-genoten	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Nieuwsbrief • Overleg 	Betrekken bij maatregelen. Kennemer Wonen zit in diverse VVE's. Alles wat er in de algemene voorzieningen van deze panden gebeurt moet overlegd worden met de VVE en kan doorgaans alleen doorgaan bij unanimiteit. Geringe kennis van CO ₂ -reductie en vaak een wat kortere termijn gerichte visie.
Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo, Uitgeest	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Nieuwsbrief • Overleg 	Informeren en samenwerking opzoeken. Gemeentes hebben vaak eigen CO ₂ -reductie of duurzaamheidsbeleid en willen zoveel mogelijk partijen betrekken/mee laten doen. Gemeente Alkmaar is een partner in het traject om een aantal woningen op stadswarmte aan te sluiten. Gemeenten zijn zelf ook bezig met CO ₂ prestatieladder certificering.
Collega woningbouw corporaties	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Overleg 	Kennis uitwisselen met andere organisaties.
Onderaannemers en leveranciers	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media 	Informeren en betrekken. Duurzaamheid is een zeer algemeen thema tegenwoordig. Zeker als steeds meer partijen als opdrachtgever met de CO ₂ Prestatieladder gaan werken moeten de leveranciers en onderaannemers zelf ook actief aan de gang met reductiemaatregelen.
Raad van Commissarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwsbrief • Overleg 	Informeren. Duurzaamheid is strategie (derde pijler). De RvC houdt bij of Kennemer Wonen zich aan uitgezette strategie houdt.
HVC	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Overleg 	Samenwerking in energietransitie (aansluiten vastgoed op warmtenet)

Tabel 7: Externe belanghebbenden

4.2.1 Communicatieplan extern

BOODSCHAP	VERANTWOORDELIJKE EN UITVOERDER	MIDDELEN	FREQUENTIE	PLANNING	DOELSTELLING
CO₂ footprint	Projectleider en communicatieadviseur	Website, interne e-mail en toolbox	Halfjaarlijks	Maart, september	Bekendheid van de CO ₂ footprint intern en extern vergroten.
CO₂-reductiedoelstellingen en maatregelen	Projectleider en communicatieadviseur	Website, interne e-mail en toolbox	Halfjaarlijks	Maart, september	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen onder externe partijen vergroten.
Voortgang CO₂-reductie scope 1 en 2	Projectleider en communicatieadviseur	Website en interne e-mail	Halfjaarlijks	Maart, september	Betrokkenheid medewerkers stimuleren en medewerkers aanzetten tot CO ₂ -reductie.
CO₂-reductietips, huidig energiegebruik en trends	Projectleider en communicatieadviseur	Website, interne e-mail en toolbox	Halfjaarlijks	Maart, september	Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren.
Communicatieberichten	Projectleider en communicatieadviseur	Website en nieuwsbrief	Halfjaarlijks	Maart, september	Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren
Website updaten	Projectleider	Website	Halfjaarlijks	Maart, september	Documenten updaten
Publicatieplicht SKAO	Projectleider	Website SKAO	Jaarlijks	Q4	Publiceren van documentatie behorende bij eis 3.D.1 en jaarlijks updaten maatregellijst

Tabel 8: Communicatieplan voor externe belanghebbenden

4.3 Projecten met gunningvoordeel

Dit is niet van toepassing.

4.4 Website

Op de website van Kennemer Wonen is een pagina ingericht over het CO₂-reductiebeleid van de organisatie. Op deze pagina wordt de nodige informatie over het CO₂-beleid weergegeven en zijn de laatste versies van de documenten terug te vinden.

4.4.1 Tekstuele informatie

Op de CO₂-Prestatieladder pagina op de website bevindt zich te allen tijde up-to-date informatie over:

- ✓ Het CO₂-reductiebeleid;
- ✓ De CO₂-footprint;
- ✓ De CO₂-reductiedoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiesubdoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiemaatregelen (en de voortgang hiervan);
- ✓ Acties en initiatieven waarvan de organisatie deelnemer of oprichter is;
- ✓ Een verwijzing naar de webpagina op de website van de SKAO;

De voortgang zal beschreven worden middels het publiceren van de halfjaarlijkse communicatieberichten. Om daadwerkelijk transparant te kunnen zijn over deze voortgang, zullen de communicatieberichten minimaal twee jaar op de website zichtbaar blijven. Tevens bevinden zich op deze pagina te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten (te downloaden als PDF).

- ✓ Communicatieberichten
- ✓ CO₂-Reductieplan (of samenvatting daarvan in 'CO₂-Beleid')
- ✓ CO₂-Managementplan (of samenvatting daarvan in 'CO₂-Beleid')
- ✓ Certificaat CO₂-Prestatieladder

4.4.2 Website SKAO

Op de website van de SKAO bevinden zich te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten:

- ✓ Actieve deelname initiatieven (eis 3.D.1)
- ✓ Inge vulde maatregelenlijst
- ✓ Inge vuld lijst projecten met gunningvoordeel (indien van toepassing)

Op de website van de SKAO dient elk document een PDF te zijn met vermelding van een versienummer, een handtekening van de autoriserende verantwoordelijke manager en de autorisatiedatum.

5 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. De organisatie dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

5.1 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor Kennemer Wonen is de website van de SKAO geraadpleegd (https://www.skao.nl/initiatieven_programma). Het complete overzicht is opgenomen in de Excel met CO₂ reductiemaatregelen. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management. Aangezien Kennemer Wonen aan meerdere initiatieven deelneemt is dit alleen ter inspiratie geraadpleegd.

Jaarlijks wordt er door de projectleider en het management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

5.2 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven en overheden informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm van de SKAO om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van de organisatie in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor de organisatie (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

5.3 Lopende initiatieven

Kennemer Wonen neemt actief deel aan diverse initiatieven waarbij CO₂ reductie aan de orde komt. Er wordt momenteel verder geïnventariseerd of er nog meer en vooral lokale initiatieven zijn waar Kennemer Wonen aan deel kan nemen om zo nog meer kennis op te doen en te delen over CO₂-reductie.

Kennemer Wonen neemt deel aan of is betrokken bij activiteiten van de volgende initiatieven:

5.3.1 De Groene Huisvesters

<https://groenehuisvesters.nl/deelnemers-groene-huisvesters/>

Groene Huisvesters is een samenwerking tussen corporaties, het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK), VNG, de Woonbond en Aedes om de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad te versnellen. Onder de bezielende leiding van voorzitter Karo van Dongen, bestuurder van Alwel werken de bestuurders samen aan het oplossen van knelpunten, het benutten van kansen en het beleid voor een duurzame woningvoorraad, betaalbare woonlasten, veilig en comfortabel wonen.

5.3.2 Noord-Hollandse Duurzaamheidscoalitie

De Noord-Hollandse corporaties staan allen voor dezelfde uitdaging als het om verduurzamen van haar huurwoningen gaat. Hierdoor is met ondersteuning van Aedes een duurzaamheidscoalitie ontstaan waar Kennemer Wonen deel van uitmaakt. Door de samenwerking op te zoeken en gezamenlijk inkoop te doen zorgt dit voor grote voordelen zoals lage kosten bij hogere kwaliteit. Dit is eerder gedaan door succesvol gezamenlijk zonnepanelen in te kopen. De volgende opgave is de in totaal 83.000 huurwoningen van aardgas afhaken. De samenwerkende corporaties Woonwaard, Wooncompagnie, Intermaris, Kennemer Wonen, Pré

Wonen en Parteon gaan aan de slag met vraagstukken zoals het isoleren van eengezinswoningen en portiekwoningen, maar ook het aansluiten van blokverwarming en warmtenetten.

5.3.3 Stichting Nederland CO₂ Neutraal

**nederland
co₂ neutraal** Sinds 2019 is Kennemer Wonen lid van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroep bijeenkomsten. Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Intentieverklaring Nederland CO₂ Neutraal
- Verslagen bijeenkomsten Nederland CO₂ Neutraal

5.3.4 Huurderskoepel

Naast bovenstaande initiatieven is Kennemer Wonen ook heel actief om de huurders te informeren middels deelname aan huurderscommissies en huurderspanels. Kennemer Wonen verzorgt presentaties en gaat in op vragen.

Hieronder wordt de begroting beschreven voor het jaar 2022:

INITIATIEF	TYPE BIJDRAGE	JAARLIJKS BEDRAG	BEWIJSLAST
	Inzet medewerkers	€ 1.600,-	
Nederland CO₂ Neutraal	Contributie	€ 997,-	Factuur + huiswerk en presentielijst
TOTALE KOSTEN		€ 2.597,-	

Tabel 9: Begroting voor sector- en keteninitiatieven

Bovenstaande deelnames worden jaarlijks geëvalueerd en besproken in de directiebeoordeling. Tevens wordt hierbij het jaarlijkse budget geaccordeerd.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Kennemer Wonen.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	M. Havik, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -MANAGEMENTPLAN N3 2023
Datum:	24-10-2022
Versie:	1.8
Verantwoordelijke manager:	H. Koomen

Handtekening autoriserende manager:

* Een getekend exemplaar is op kantoor ter inzage beschikbaar.